

Geografia Semestr III LO sp stacjonarne lekcja 1 - I tydzień

Temat: Zmiany na mapie politycznej świat

Zapoznaj się z tekstem oraz lekcją na <https://epodreczniki.pl/a/zmiany-na-mapie-politycznej-swiata/Dlyx0NYxY>

Odpowiedz na pytanie: Wyjaśnij różnice pomiędzy eksklawą i enklawą.

Odpowiedź prześlij na adres : dorota.baj-olszewska@ckziu1.edu.pl

Mapa polityczna pokazuje rozmieszczenie państw na świecie – jest to wiedza podstawowa. Dokładniejsza analiza prezentuje nieco większą złożoność zagadnienia.

Państwo powinno mieć terytorium, ludność, suwerenną władzę, powinno być uznane przez inne państwa (*de iure*, czyli oficjalnie, lub *de facto* – nieoficjalnie, np. poprzez kontakty handlowe). Tu jednak pojawia się pewna komplikacja, np. uznawana międzynarodowo **Somalia** wskutek wojny domowej od 1991 roku nie ma rządu, który sprawowałby władzę na całym terytorium. Istniejący w jej granicach **Somaliland** spełnia pierwsze trzy kryteria, ale nie jest uznawany przez żadne niepodległe państwo. W nieco lepszej sytuacji jest **Republika Chińska**, bardziej znana jako **Tajwan**, która straciła na politycznym znaczeniu w 1971 roku, gdy Stany Zjednoczone uznały Chińską Republikę Ludową. Pod względem gospodarczym jest jednak nadal bardzo ważna. Innym przykładem jest **Kosowo**, którego nie uznają nawet niektóre kraje Unii Europejskiej i wiele państw należących do ONZ.

Niektóre terytoria nie są państwami, lecz **terytoriami zależnymi** lub **niesamodzielnymi**. W Europie przykładem takiego terytorium jest brytyjski Gibraltar, na Karaibach francuska Martynika lub holenderska Aruba, na Pacyfiku amerykańskie Mariany Północne.

Długotrwałe i złożone procesy historyczne i polityczne spowodowały, że przebieg granic nawet uznanych terytoriów bywa skomplikowany. Obwód kaliningradzki stanowiący 0,0009% terytorium Federacji Rosyjskiej, oddzielony od niej Litwą, Łotwą i Białorusią, jest przykładem eksklawy.

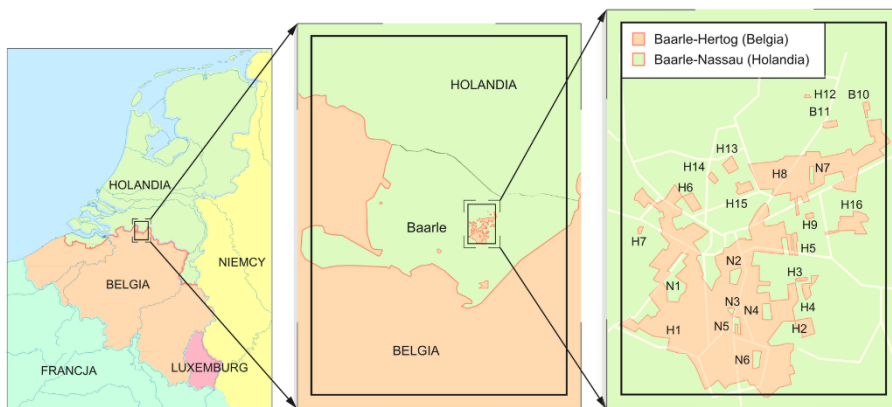
Kabindę od głównego obszaru Angoli oddziela Demokratyczna Republika Konga

Ciekawostka

Wyjątkowo skomplikowany przebieg ma granica w rejonie holenderskiego miasta Baarle-Nassau i belgijskiego Baarle-Hertog. Jest tam 30 enklaw: jedna holenderska na terenie Belgii, 22 enklawy belgijskie na obszarze Holandii i 7 holenderskich wewnątrz belgijskich!

Z kolei San Marino jest enklawą na terytorium Włoch, a Lesotho w obrębie Republiki Południowej Afryki.

Enklawy na pograniczu belgijsko-holenderskim (Baarle-Hertog i Baarle-Nassau)

Skomplikowany układ enklaw i eksklaw holenderskiej miejscowości Baarle-Nassau i belgijskiej miejscowości Baarle-Hertog

Kawiarnia w Baarle-Nassau (Holandia) znajdująca się tuż przy granicy z częścią belgijską – Baarle-Hertog. Przebieg linii granicznej zaznaczony jest na chodniku krzyżykami